

WERKSAAM WESTFRIESLAND

Begroting 2027

werkt voor
iedereen.

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
Inleiding 5
Programma Arbeid 6
Wat willen we bereiken? 6
Wat gaat dit kosten? 9
Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026 9
Programma Inkomensregelingen 12
Wat willen we bereiken? 12
Wat gaat dit kosten? 13
Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026 13
Programma Plus, extra en overige taken 15
Wat willen we bereiken? 15
Wat gaat dit kosten? 16
Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026 16
Bedrijfsvoering 17
Wat willen we bereiken? 17
Wat gaat dit kosten? 17
Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026 18
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 20
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 23
Paragraaf Financiering 23
Paragraaf Bedrijfsvoering 25
Openbaarheidsparagraaf 27
Paragraaf Verbonden partijen 28
Financiële begroting 29
Vaststelling Ontwerpbegroting 2027 door algemeen bestuur 34
Bijlagen 34
Bijlage 1. Bijdrage deelnemende gemeenten 36
Bijlage 2. Gehanteerde kaders, uitgangspunten 38
Bijlage 3. KPI’s 2027 Definities en bronbestanden 40
Bijlage 4. Lijst van afkortingen en begrippen 41

Samenvatting

Wat willen we bereiken?

WerkSaam is als Global Goals regio aangesloten bij de Gemeenten4globalgoals, een initiatief van VNG International. De Verenigde Naties heeft de Global Goals (duurzame ontwikkeldoelen, voluit Sustainable Development Goals, SDG's) opgesteld om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Alle landen die zijn aangesloten bij de VN dragen hieraan bij. WerkSaam draagt als uitvoerder van de Participatiewet, namens de zeven West-Friese gemeenten, direct bij aan vier doelen:

Global Goal	KPI	Omschrijving
		Het aantal cliënten in de uitkering is 20% lager dan de landelijke benchmark
		Het aandeel duurzame uitstroom is minimaal gelijk aan de landelijke benchmark
		Het aandeel cliënten met arbeidsvermogen dat een stap hoger maakt op de participatieladder, of aantoonbare ontwikkeling heeft doorgemaakt, wordt nader bepaald bij de VJN 2027 op basis van ervaringscijfers uit 2026
		Het aandeel medewerkers met een voorziening loonkostensubsidie is minimaal gelijk aan de landelijke benchmark
		De cliënttevredenheid is minimaal een 7,5

Wat gaat dit kosten?

Bedragen * € 1.000	Arbeid	Inkomen	Plustaken	Bedrijfs voering	Totaal
Baten					
Rijksbijdrage	21.852	62.663	0	0	84.514
Overige baten	2.111	1.686	2.438	150	6.385
Toegevoegde waarde	10.346	0	0	0	10.346
Gem. bijdr. Uitvoeringskosten	6.084	6.153	74	4.109	16.420
Resultaat programma inkomen	0	-3.627	0	0	-3.627
Inzet reserves	1.178	0	0	148	1.326
Totaal baten	**41.570**	**66.875**	**2.512**	**4.407**	**115.363**
Lasten					
Lasten	-19.702	-60.722	-2.438	0	-82.862
Toegevoegde waarde	-3.315	0	0	0	-3.315
Lasten overhead	-10.207	-6.153	-74	-12.752	-29.186
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**-33.224**	**-66.875**	**-2.512**	**-12.752**	**-115.363**
Totaal per programma	**8.345**	**0**	**0**	**-8.345**	**0**

Kadernota 2027

Zienswijzen

Wij hebben van alle gemeenten een positieve zienswijze ontvangen op de Kadernota 2027. Het algemeen bestuur van WerkSaam heeft de Kadernota 2027 vastgesteld. De Kadernota 2027 is daarmee beleidsmatig én financieel het uitgangspunt voor voorliggende begroting.

Nieuw beleid

In de Kadernota zijn de kaders van de nieuwe wet- en regelgeving geschetst. Tussen het schrijven van de Kadernota en deze begroting zijn er geen ontwikkelingen geweest.

Overzicht lopend beleid

Het Beleidsplan van WerkSaam voor de periode 2026 tot en met 2030 wordt in 2026 vastgesteld. Bij de programma's Arbeid, Inkomensregelingen, Plus, extra en overige taken en Bedrijfsvoering volgt een nadere toelichting van het beleid.

Meerjarenraming Kadernota

Zowel in de Kadernota als in de Begroting 2027 is als compensatie voor loon- en prijsstijgingen een indexering van 7,59% toegepast op de gemeentelijke bijdrage. Dit percentage wordt regionaal bepaald voor alle Gemeenschappelijke regelingen. Voor inburgering is in een aparte dienstverleningsovereenkomst de index voor de loonvoet sector overheid opgenomen. Die is voor 2027 bepaald op 5,1%.

In de vergadering van het dagelijks bestuur van 12 juni 2025 is het besluit genomen om de ICT-dienstverlening (grotendeels) in eigen beheer uit te voeren. Met dit besluit komt de autonome ontwikkeling die vanaf 2026 opgenomen is in de begroting te vervallen. De kosten voor de ICT-dienstverlening kunnen binnen de huidige budgetten worden opgevangen.

De tabel vanuit de Kadernota is ongewijzigd:

	2027	2028	2029	2030
Stand primaire begroting 2027 – 2030	**23.914.863**	**25.034.370**	**25.531.827**	**25.918.956**
Wijzigingen nadien (met AB besluit)	**0**	**0**	**0**	**0**
Autonome ontwikkelingen/reguliere bedrijfsvoering				
Indexatie gemeentelijke bijdrage (netto)	1.249.085	692.769	684.069	713.356
Bijdrage ssc deSom	-757.000	-	-	-
Bezuiniging niet invullen fte na pensioen	-45.700	-45.700	-	-
Verhoging taakstelling beschut werk	79.980	83.179	86.306	89.551
Indexatie toegevoegde waarde	536.793	281.239	250.583	236.655
Daling bedrijfsresultaat	56.350	-514.031	-633.828	-682.501
Totaal autonome ontwikkelingen/reguliere bedrijfsvoering	**1.119.508**	**497.456**	**387.129**	**357.062**
Nieuw beleid	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal lasten	**25.034.370**	**25.531.827**	**25.918.956**	**26.276.018**
Dekkingsmiddelen				
Toegevoegde waarde	7.030.986	6.664.437	6.294.028	5.938.917
Doorwerking onttrekking reserve	96.000	730.527	864.284	851.446
Gemeentelijke bijdrage uitvoering	15.193.782	15.755.834	16.348.253	16.962.947
Gemeentelijke bijdrage beschut werk	1.151.576	1.280.818	1.415.283	1.558.049
Gemeentelijke bijdrage Wet Inburgering	927.500	966.455	1.009.946	1.055.393
Totaal dekkingsmiddelen	**24.399.844**	**25.398.070**	**25.931.794**	**26.366.753**
Stand kadernota voor begroting 2027-2030	**634.527**	**133.757**	**-12.837**	**-90.735**
Onttrekking reserve toekomstbestendige infrastructuur	-634.527	-133.757	12.837	90.735
Stand kadernota met inzet reserve	**0**	**0**	**0**	**0**

Inleiding

Aan de leden van het algemeen bestuur,

Hierbij presenteren wij u de begroting voor 2027. Een begroting die met zorg is samengesteld, maar in een periode van veel onzekerheden is geschreven. Zo gaat de strijd tussen het oosten en westen van de wereld nog altijd onverminderd door en lijkt het vooral in een economische strijd uit te monden. Met de invoering van handelstarieven en de strijd om grondstoffen, is het realistisch om te verwachten dat de gewone mens dit vooral zal merken door wederom stijgende inflatie. Wat doet dit met de loon-prijsspiraal bij werkgevers en daarmee de werkgelegenheid? En wat betekent dit voor onze cliënten en Wsw- en Beschut werk medewerkers?

Het zijn uitdagende tijden die voorlopig wel zullen aanhouden. Maar WerkSaam heeft bewezen een ondernemende houding en een realistische visie op de toekomst te hebben. We zijn flexibel, bereiden ons tijdig voor en het is goed om te zien dat met de wijzigingen in wet- en regelgeving ons werk steeds meer op maat en dus persoonlijker ingestoken wordt.

Met de (gefaseerde) invoering van de Participatiewet in Balans vanaf 2026 en de op handen zijnde Wet handhaving sociale zekerheid en Wet proactieve dienstverlening worden wij in staat gesteld om op maat begeleiding en ontwikkeling te bieden. Daarbij wordt meer aandacht gegeven aan maatschappelijke participatie om ook cliënten die niet direct kunnen werken, te activeren. Meedoen telt! En met de veranderende rol van het Werkcentrum in Noord-Holland Noord, komen wij in stelling om meer direct en inhoudelijk contact te hebben met werkgevers.

Daarmee worden we uitgedaagd in de kern van onze dienstverlening. Maar we grijpen deze fase met beide handen aan. Juist omdat het in onze natuur zit om persoonlijke dienstverlening te bieden, altijd naar de mens achter de cliënt te blijven kijken en te zien hoe we de mens kunnen helpen om (weer) mee te doen in de samenleving.

Om meer cliënten mee te laten doen, zullen we onszelf moeten blijven laten zien. Laatst was ik bij het ondernemerscafé in Wervershoof waar vanuit WerkSaam een verhaal werd verteld over het aannemen van statushouders. Ondernemers (groot en klein) deelden hun zorgen maar zagen, naar voorbeeld van Klaver Infra, vooral kansen. En we zullen nog beter moeten luisteren naar onze doelgroepen en samenwerkingspartners. Naar cliënten om hen nog beter en wellicht eerder te helpen. Naar werkgevers om goede en vooral duurzame matches te maken. En naar opdrachtgevers om het belangrijke werk van onze leer-werkbedrijven in stand te houden en zelfs te laten groeien.

Kortom, er zijn volop maatschappelijke kansen. Die kansen zien en waar mogelijk pakken, dat kan WerkSaam. Zodat echt iedereen kan blijven meedoen in onze samenleving. Want WerkSaam werkt, voor iedereen.

Namens het dagelijks bestuur,

Y.W. Nijsingh, voorzitter

Programma Arbeid

Het programma Arbeid gaat over participatie, re-integratie, de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Beschut werk. Bij begeleiding naar werk staan de talenten van mensen en de wensen van de werkgever centraal. Niet iedereen kan zich ontwikkelen naar een betaalde baan. Het doel van WerkSaam is voor onze cliënt passend werk of een zinvolle maatschappelijke participatieplek te vinden.

Wat willen we bereiken?

WerkSaam Westfriesland zet zich in voor werk, ontwikkeling en inkomen. Wij ondersteunen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt - mensen die zonder begeleiding moeilijk een baan kunnen vinden of behouden. Daarbij staan het talent van de werkzoekende en de behoeften van de werkgever centraal. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt.

Sommige cliënten kunnen direct aan het werk. Anderen hebben eerst behoefte aan werkervaring, het opbouwen van een arbeidsritme of aan een beschutte werkomgeving. Hiervoor kunnen zij terecht binnen onze 13 leer-werkbedrijven. Vanuit deze bedrijven ondersteunen wij opdrachtgevers met onder andere assemblage en verpakking, print- en postverwerking, schoonmaakwerk, groenvoorziening en naaiwerk. Naast deze interne mogelijkheden biedt WerkSaam ook extern trajecten aan in samenwerking met partners. Deze werkplekken dragen bij aan re-integratie en vergroten de kans op uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt. Daarnaast biedt WerkSaam duurzame werkplekken aan mensen met een Wsw- of Beschut werk-indicatie. Deze structurele werkplekken leveren een belangrijke bijdrage aan het welzijn en de stabiliteit van deze medewerkers.

Wij streven ernaar de periode waarin cliënten afhankelijk zijn van een Participatiewet-uitkering zo kort mogelijk te houden. Langdurige afhankelijkheid van een Participatiewet-uitkering vergroot de afstand tot de arbeidsmarkt. Voor duurzame uitstroom is inzicht krijgen in motivatie, talenten en ontwikkelmogelijkheden essentieel. Ook na plaatsing in werk blijft passende begeleiding vaak noodzakelijk om uitval te voorkomen.

De arbeidsmarkt is al langere tijd krap. Mensen die zelfstandig aan het werk kunnen, lukt dat. De groep die nu ondersteuning nodig heeft, heeft gemiddeld een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en vaker te maken met complexe belemmeringen. Dit vraagt om intensievere begeleiding en ontwikkeltrajecten voordat uitstroom naar werk mogelijk is. Wij zien de begeleiding botsen met de belangen van werkgevers. Om een meer inclusievere arbeidsregio te bevorderen is het belangrijk dat werkgevers worden ontlast en beter geïnformeerd over de mogelijkheden om risico’s te beperken. Detachering door WerkSaam is een van de mogelijkheden die daaraan bijdraagt. Hiermee bieden we werkgevers ondersteuning, terwijl cliënten werkervaring opdoen in een passende en begeleide setting.

Statushouders zijn de snelst groeiende groep binnen ons cliëntenbestand. Juist deze doelgroep ervaart extra belemmeringen bij het vinden van passend werk op de lokale arbeidsmarkt, onder andere door taal, cultuurverschillen en een beperkt netwerk. WerkSaam zet extra middelen in om deze doelgroep aan het werk te helpen of te laten participeren.

De veranderende samenstelling van de doelgroep betekent voor WerkSaam een continue aanpassing van de begeleiding en een steeds meer doelgroepgerichte aanpak. Maatwerk blijft hierbij centraal staan. Voor een deel van de uitkeringsgerechtigden is uitstroom naar regulier of aangepast werk op termijn niet reëel. De Participatiewet in Balans biedt ruimte om in die situaties in te zetten op maatschappelijke participatie, als waardevolle vorm van meedoen in de samenleving.

Het programma Arbeid draagt bij aan de volgende KPI's (een definitie van de KPI's is opgenomen in bijlage 3):

Het aantal cliënten in de uitkering is 20% lager dan de landelijke benchmark

Het aandeel duurzame uitstroom is minimaal gelijk aan de landelijke benchmark

Het aandeel cliënten met arbeidsvermogen dat een stap hoger maakt op de participatieladder, of aantoonbare ontwikkeling heeft doorgemaakt, wordt nader bepaald bij de VJN 2027 op basis van ervaringscijfers uit 2026

Het aandeel medewerkers met een voorziening loonkostensubsidie is minimaal gelijk aan de landelijke benchmark

Participatiewet in Balans

Op 1 januari 2026 zijn de eerste aanpassingen van de Participatiewet in Balans ingegaan. De wet wordt gefaseerd ingevoerd. Met de aanpassingen wil men de harde aspecten van de wet meer in balans brengen. De wet beoogt meer evenwicht tussen de 3 kernelementen van de Participatiewet: bestaanszekerheid, participatie en handhaving. Dat evenwicht kan worden bereikt door de mens meer centraal te stellen en meer uit te gaan van vertrouwen. Vanaf 1 januari 2027 gaat er een aantal wijzigingen in:

<u>Maatschappelijke participatie</u>

Vanaf 1 januari 2027 krijgen cliënten die (nog) niet toe zijn aan werk of re-integratie de verplichting tot maatschappelijke participatie, tenzij ontheffing passend is bij hun situatie. Doel is een zinvolle deelneming aan de samenleving. Cliënten krijgen daarbij ruimte om hier zelf invulling aan te geven, met ondersteuning van WerkSaam en de gemeenten.

Voorlopig is gekozen voor het scenario waarbij WerkSaam de maatschappelijke participatie uitvoert voor ontwikkelcliënten: inwoners voor wie werk of intensieve re-integratie nog een stap te ver is. De inzet is gericht op activering en kan een opstap vormen naar re-integratie. Voorbeelden zijn vrijwilligerswerk, mantelzorg of het volgen van een taalcursus. Gemeenten organiseren maatschappelijke participatie voor zorgcliënten[1]. Deze inzet sluit aan bij de Wmo en richt zich op passende en waardevolle deelname aan de maatschappij. Gemeenten en WerkSaam werken hierin nauw samen. In 2026 is een aantal pilots gestart om deze samenwerking te versterken en om te onderzoeken wat het beste is voor onze inwoners. De resultaten van de pilots kunnen leiden tot verandering van onze aanpak en een wijziging in de cyclusdocumenten.

<u>Individuele participatieplicht</u>

Met de invoering van de Participatiewet in Balans vervallen de specifieke eisen binnen de huidige arbeidsverplichting (bekend als de sollicitatieverplichting). Daarvoor in de plaats komt de generieke participatieplicht, die geldt voor iedere bijstandsgerechtigde, tenzij ontheffing is verleend. Deze plicht houdt in dat de bijstandsgerechtigde zich inspant om betaald werk te verkrijgen, te aanvaarden en te behouden. Daarnaast maakt hij of zij gebruik van aangeboden voorzieningen in het kader van re-integratie en participeert, indien arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, naar vermogen in de maatschappij. In een individueel Plan naar werk voor de cliënt wordt concrete invulling van deze verplichting vastgelegd. WerkSaam hanteert al jaren maatwerk bij het Plan naar werk, waardoor deze wijziging voor de uitvoering beperkte aanpassing vraagt.

[1] zorgcliënten: cliënten die niet binnen 5 jaar naar werk zijn te ontwikkelen.

Ontheemde Oekraïners
Per 4 maart 2027 loopt de Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor Oekraïense ontheemden af. Naar verwachting krijgt een deel van deze groep dan gefaseerd toegang tot de Participatiewet. Oekraïners met taalachterstanden en een kwetsbare arbeidsmarktpositie zullen toetreden tot de doelgroep van WerkSaam. Hoe deze fasering eruit gaat zien of welke middelen hiervoor beschikbaar worden gesteld is nog niet duidelijk.

Taaleis
De taaleis blijft een belangrijk onderdeel van de Participatiewet, omdat goed Nederlands spreken helpt bij werk en meedoen in de samenleving. Binnen de Participatiewet verschuift de nadruk van het handhaven op de taaleis naar het bieden van meer ondersteuning. De kamerbrief van 29 september 2025[2] over de taaleis geeft aan dat hiervoor vanaf 2027 extra middelen beschikbaar worden gesteld. In 2027 zou het gaan om een bedrag van 3,7 miljoen, oplopend tot 17,4 miljoen structureel op landelijk niveau. Deze middelen zijn nog niet in de begroting verwerkt. In de meicirculaire 2026 zal meer duidelijk worden over de omvang van de financiering.

Naar een inclusieve arbeidsmarkt
WerkSaam streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen mee kan doen en (bijna) alle inwoners met arbeidsvermogen aan het werk zijn bij een reguliere werkgever. WerkSaam is daarbij de regionale partner op het gebied van arbeidsontwikkeling. Om dit te bereiken wordt ingezet op inclusief werkgeverschap en een sterke samenwerking in de regio.

Het gaat niet langer alleen om het matchen van vacatures. WerkSaam zet in op het laten zien van onbenut talent, al dan niet met de juiste begeleiding. Denk aan inburgeraars, jongeren en mensen met een psychische kwetsbaarheid. Onbekendheid met doelgroepen en ondersteunende regelingen leidt vaak tot terughoudendheid bij werkgevers. Het is essentieel om dat te doorbreken. Dit doen we door te laten zien welke mogelijkheden er zijn zoals: loonkostensubsidie, jobcoaching, proefplaatsingen en detachering. Er wordt vooral gericht op beroepen waar veel werk en ontwikkeling mogelijk is, zoals de zorg en de techniek. Zo zorgen we dat mensen duurzaam aan het werk blijven. WerkSaam werkt hierbij samen met partners in de regio waaronder het UWV, het onderwijs, vakbonden, bedrijven, provincie en gemeenten in het RPA NHN en het Regionaal werkcentrum.

In Noord-Holland Noord komen minimaal drie fysieke locaties van het Regionaal werkcentrum. Hierin is het voormalig WerkgeversServicepunt geïntegreerd. Op deze locaties kunnen werkgevers en werkzoekenden ondersteuning krijgen bij bijvoorbeeld vacatures en matching, en regelingen bij indiensttreding. Deze basisdienstverlening gebeurt in subregio's, waarvan West-Friesland er één is. Er wordt door diverse partijen zoals het onderwijs, de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), het UWV, WerkSaam en de vakbonden hard gewerkt aan uitbreiding van de dienstverlening. Zo wordt ingezet op inzet door of overdracht naar de juiste partij en het ontwikkelen van activiteiten op regionaal niveau. Er wordt ingezet op het ontwikkelen van nieuwe leerlijnen voor specifieke branches.

[2] Brief Kamer - Nadere uitwerking taaleis Participatiewet

Wat gaat dit kosten?

Arbeid	Realisatie	Begroting	VJN	Begroting	Verschil
	2025	2026	2026	2027	
(bedragen × €1.000,-)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E = D - C)
Rijksbijdrage	7.709	7.045	7.010	7.321	311
Rijksbijdrage sociale infrastructuur	0	0	309	220	-89
(Terug)ontvangsten	3	0	0	0	0
Overige baten	478	0	0	0	0
Baten	**8.190**	**7.045**	**7.319**	**7.541**	**222**
Trajectkosten extern	-1.246	-1.559	-1.559	-1.677	-118
Kosten sociale infrastructuur	0	0	-358	-220	138
Lasten	**-1.246**	**-1.559**	**-1.917**	**-1.897**	**20**
Re-integratie	**6.944**	**5.486**	**5.402**	**5.644**	**242**
Rijksbijdrage	14.435	13.739	13.839	13.422	-417
Baten	**14.435**	**13.739**	**13.839**	**13.422**	**-417**
Wsw personeelskosten	-13.934	-13.187	-13.881	-13.367	514
Lasten	**-13.934**	**-13.187**	**-13.881**	**-13.367**	**514**
Wsw personeelskosten	**501**	**552**	**-41**	**55**	**96**
Rijksbijdrage	853	439	819	889	69
Loonkostensubsidie	1.705	1.966	1.979	2.111	132
Bijdrage gemeente Bw	858	996	996	1.152	156
Baten	**3.415**	**3.401**	**3.794**	**4.151**	**357**
Bw personeelskosten	-3.565	-4.030	-4.161	-4.439	-278
Lasten	**-3.565**	**-4.030**	**-4.161**	**-4.439**	**-278**
Beschut werk	**-150**	**-629**	**-367**	**-288**	**79**
Toegevoegde waarde baten	9.329	10.925	10.925	10.346	-579
Toegevoegde waarde lasten	-2.828	-3.852	-3.852	-3.315	537
Toegevoegde waarde	**6.501**	**7.072**	**7.072**	**7.031**	**-41**
Bijdrage gemeenten	4.492	4.826	4.826	4.932	106
Baten	**10.993**	**11.898**	**11.898**	**11.963**	**65**
Directe kosten	-8.797	-9.487	-9.487	-10.207	-720
Lasten	**-8.797**	**-9.487**	**-9.487**	**-10.207**	**-720**
Overhead	**2.196**	**2.411**	**2.411**	**1.756**	**-655**
Totaal Arbeid	**9.491**	**7.821**	**7.406**	**7.167**	**-238**
Onttrekking reserve	295	470	583	1.178	595
Toevoeging reserve	-1.713	0	0	0	0
Totale mut. Bestemmingsreserve	**-1.418**	**470**	**583**	**1.178**	**595**
Resultaat na mut. Reserve	**8.073**	**8.291**	**7.989**	**8.345**	**356**

Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026

Re-integratie baten

Rijksbijdrage

De begroting is gebaseerd op de bedragen vermeld in de septembercirculaire 2025 over het gemeentefonds. De bijstelling ten opzichte van 2026 komt voort uit de hogere taakstelling beschut werk, de aantallen nieuwe doelgroep die wij begeleiding bieden, en indexering. Het impulsbudget sociale infrastructuur en het implementatiebudget voor de Participatiewet in Balans zijn toegevoegd op de balans. Zodra er een besluit ligt over de inzet en de lasten concreet kunnen worden geraamd zullen de baten vrijvallen in de exploitatie. De Rijksbijdrage sociale infrastructuur wordt in 2027 ingezet voor het creëren van extra banen en het in stand houden van de mobiele ploeg. Vanuit deze bijdrage wordt € 309.000 ingezet. Het restant is toegevoegd op de balans, ook zodra hierover een besluit is zullen de baten vrijvallen in de exploitatie. De Rijksbijdrage sociale infrastructuur stijgt ten opzichte van 2026, terwijl het impulsbudget gelijk blijft en het implementatiebudget daalt.

Re-integratie lasten
Trajectkosten extern
De stijging van het beschikbare budget is het gevolg van indexatie. De indexatie die is toegepast is gelijk aan die van de gemeentelijke bijdrage.

Wsw-baten
De Rijksbijdrage is gebaseerd op de bedragen vermeld in de septembercirculaire 2025 over het gemeentefonds.

Wsw-lasten
De Wsw-personeelskosten dalen door de verwachte uitstroom van Wsw-medewerkers. Daarnaast verwachten wij een stijging van de kosten voor transitievergoedingen als gevolg van het voorgenomen Kamerbesluit waarbij de compensatie vanuit het UWV vanaf juli 2026 (voor grotere werkgevers) vervalt.

Het subsidieresultaat Wsw is onzeker naar de toekomst toe. Door de systematiek die het Rijk toepast ontstaat een steeds groter gat tussen de beschikbare middelen en de werkelijk gemaakte kosten. Deskundigen verwachten dat het Rijk de uitkering op termijn aan zal passen.

Beschut werk baten
Vanaf 2024 stelt het Rijk aanvullende middelen beschikbaar ter compensatie van het tekort op beschut werk. In 2025 zijn extra middelen toegekend als overbrugging in aanloop naar de voorgenomen wetswijziging rondom de forfaitaire loonkostensubsidie (LKS). Voor het jaar 2027 wordt € 888.680 aan Rijksmiddelen voor arbeidsparticipatie ingezet om het Beschut werk te financieren.
De gemeentelijke bijdrage Beschut werk neemt toe met € 155.576 door indexatie en een toename van het aantal (10 beschut werkers meer in 2027).

Beschut werk lasten
De lasten van Beschut werk bestaan uit loon- en personeelskosten. Door de toename van het aantal beschut werkers stijgen deze lasten. Daarnaast verwachten wij een stijging van de kosten voor transitievergoedingen als gevolg van het voorgenomen Kamerbesluit waarbij de compensatie vanuit het UWV vanaf juli 2026 (voor grotere werkgevers) vervalt.

Overhead baten
Toegevoegde waarde
De toegevoegde waarde is het saldo van de omzet (€ 10.346.193) uit detachering en de leer-werkbedrijven minus de directe kosten van de omzet (€ 3.315.207).

Bijdrage gemeenten
De gemeentelijke bijdrage is hoger door de toegepaste indexering.

Overhead lasten
Directe kosten
De directe kosten worden jaarlijks bepaald door de personeelskosten toe te rekenen aan een programma. De loonkosten zijn hoger door indexering. De cao SGO heeft een looptijd tot en met 31 maart 2027. Daadwerkelijke stijgingen na deze datum zijn nog onzeker. Aannames zijn gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen 2026 van het CPB.

Mutatie reserves
Uit de reserve toekomstbestendige infrastructuur wordt zoals in de kadernota 2027 € 635.000 onttrokken. De onttrekking aan de bestemmingsreserve re-integratie is net als in de Voorjaarsnota 2026 € 373.000 en de onttrekking aan de reserve projectsubsidies is € 171.000 voor de inzet van lifecoaches en voor nieuw te verwerven subsidies.

Programma Inkomensregelingen

Het programma inkomensregelingen bevat de inkomensvoorziening BUIG (Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten), het Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen) en de activiteiten in het kader van de Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers). Het hebben van voldoende en een voorspelbaar inkomen draagt bij aan de bestaanszekerheid van onze cliënten.

Wat willen we bereiken?

WerkSaam staat voor werk, ontwikkeling en inkomen. Waar directe bemiddeling naar werk (nog) niet lukt, verstrekken wij een uitkering. We zorgen dat dit proces snel, efficiënt en klantvriendelijk verloopt, zodat cliënten een stabiel en voorspelbaar inkomen hebben en direct klaar zijn om te re-integreren. WerkSaam ontzorgt de cliënt en voorkomt onnodige terugvorderingen door maandelijks de uitkering juist en tijdig te verstrekken.

Simpel switchen tussen werk en uitkering

Bij de overstap van uitkering naar werk letten we op de financiële gevolgen, zoals toeslagen en belastingen. We maken het voor cliënten makkelijker door inzicht te bieden in de financiële gevolgen wanneer zij aan het werk gaan. Werk geeft niet alleen zicht op een hoger inkomen, maar draagt ook bij aan de eigenwaarde, welzijn, gezondheid en geluk. We voorkomen uitval als gevolg van financiële onzekerheid en stress. Het moet ook eenvoudig zijn om terug te vallen op de uitkering als werk tijdelijk niet lukt. Voor mensen met een arbeidsbeperking verbeteren we de overstap tussen werk en dagbesteding.

Technologie en data – iSamenleving

We ontwikkelen een nieuwe digitale omgeving: iSamenleving, voor zowel cliënten als coaches. Hiermee wordt het makkelijker om aanvragen, communicatie en processen te regelen. Het systeem wordt gekoppeld aan andere applicaties zoals matching-, en chattoepassingen om het aantal administratieve handelingen terug te brengen en de focus op de re-integratie en interactie met de cliënt te vergroten. WerkSaam ziet dit als een grote verbetering van de dienstverlening. In 2027 wordt iSamenleving verder doorontwikkeld zodat de administratie en communicatie over de inkomens gerelateerde zaken ook via deze weg nog eenvoudiger en toegankelijker wordt.

Participatiewet in Balans

Per 2027 worden verschillende wijzigingen doorgevoerd in de inkomensondersteuning. De regels voor alleenstaande ouders zonder Alleenstaande-ouderkop (ALO-kop) en personen met een niet-rechthebbende partner worden gelijk getrokken. Dit voorkomt dat mensen minder inkomen hebben alleen omdat hun partner formeel meetelt, maar in de praktijk niet kan bijdragen. Daarnaast komen er regels over hoe inkomsten uit arbeid verrekend moeten worden met een bijstandsuitkering, zodat dit straks overal op dezelfde manier gebeurt en mogelijk automatisch kan worden verrekend. Vanaf 2027 wijzigen de regels voor hoeveel iemand met een uitkering mag bijverdienen. Nu heeft iemand 6 maanden recht op 25% vrijlating, dat wordt 15% voor 12 maanden. Op de lange termijn is dit in het voordeel van de inwoner. Om schommelingen in het inkomen op te vangen kunnen de gemeenten een bufferbudget inzetten als extra instrument. Tot slot komt er een evenredigheidstoets bij het terugvorderen en het opleggen van boetes. Er komt meer ruimte om rekening te houden met persoonlijke omstandigheden. Soms hoeft iemand dan niet alles terug te betalen of kan de boete deels of helemaal komen te vervallen.

Wet Handhaving Sociale Zekerheid
Het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid is nog in behandeling. Het voorstel geeft uitvoerders meer ruimte voor maatwerk en de menselijke maat. UWV, SVB en gemeenten zelf kunnen bijvoorbeeld besluiten een boete niet op te leggen als dit iemand in financiële problemen brengt. Ook worden mensen niet automatisch gestraft bij een foutje tijdens het aanvragen van een regeling. Er wordt in de basis uitgegaan van vertrouwen.

Wat gaat dit kosten?

Inkomensregelingen	Realisatie	Begroting	VJN	Begroting	Verschil
	2025	2026	2026	2027	
(bedragen × €1.000,-)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E = D - C)
Rijksbijdrage	60.598	58.355	62.663	62.663	0
Terugontvangsten	1.623	1.081	1.275	1.275	0
Baten	**62.221**	**59.436**	**63.938**	**63.938**	**0**
AB uitkeringslasten	-49.280	-49.564	-51.538	-51.538	0
IOAW uitkeringslasten	-1.185	-1.314	-1.084	-1.084	0
IOAZ uitkeringslasten	-289	-224	-293	-293	0
Loonkostensubsidie	-6.631	-6.722	-6.924	-6.924	0
Bbz levensonderhoud	-740	-738	-740	-740	0
Lasten	**-58.124**	**-58.563**	**-60.580**	**-60.580**	**0**
Resultaat BUIG	-4.097	-873	-3.358	-3.358	0
BUIG	**-0**	**-0**	**0**	**0**	**0**
Terugontvangsten	154	200	139	125	-14
Baten	**154**	**200**	**139**	**125**	**-14**
Kapitaalverstrekking	-14	-128	-101	-101	0
Onderzoekskosten	-10	-23	-30	-30	0
Lasten	**-24**	**-151**	**-131**	**-131**	**0**
Resultaat Bbz	-130	-49	-8	6	14
Bbz	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Terugontvangsten	339	300	318	286	-32
Baten	**339**	**300**	**318**	**286**	**-32**
Kapitaalverstrekking	-10	-10	-11	-11	0
Lasten	**-10**	**-10**	**-11**	**-11**	**0**
Resultaat Tozo	-329	-290	-307	-275	32
Tozo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdrage gemeenten	5.323	5.719	5.719	6.153	434
Baten	**5.323**	**5.719**	**5.719**	**6.153**	**434**
Directe kosten	-5.323	-5.719	-5.719	-6.153	-434
Lasten	**-5.323**	**-5.719**	**-5.719**	**-6.153**	**-434**
Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Toevoeging reserve	0	0	0	0	0
Mutaties reserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Inkomensregelingen	**0**	**-0**	**-0**	**0**	**0**

Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026

BUIG
De voorlopige BUIG-budgetten voor 2027 zijn nog niet bekend gemaakt. In de begroting is daarom uitgegaan van de voorlopige BUIG-budgetten voor 2026. Hierdoor is er geen verschil tussen de Rijksbijdrage in de Voorjaarsnota 2026 en die in de begroting 2027. Dit geldt ook voor de ontvangsten, de BUIG-lasten en het BUIG-resultaat.

Tozo baten
Op de vorderingen voor kapitaalverstrekkingen Tozo verwachten we in 2027 € 286.000 aan aflossingen te ontvangen. De ontvangsten kennen een dalende lijn en gaan terug naar de gemeenten en worden via de Sisa-verantwoording verrekend met het Rijk.

Overhead - baten
Bijdrage gemeenten
De gemeentelijke bijdrage is hoger door de toegepaste indexering.

Overhead - lasten
Directe kosten
De directe kosten nemen toe door indexering van de personeelskosten.

Programma Plus, extra en overige taken

In de gemeenschappelijke regeling staat wat WerkSaam doet voor de gemeenten. Naast basistaken kunnen gemeenten WerkSaam extra opdrachten geven. Dit kan door een bestaande taak te verstevigen of door het uitvoeren van een extra of een plustaak. Dit programma gaat over de extra opdrachten die WerkSaam op verzoek van en voor rekening van de (individuele) West-Friese gemeente(n) uitvoert.

Wat willen we bereiken?

Gemeenten kunnen WerkSaam extra opdrachten geven. Dit staat in de gemeenschappelijke regeling. Over de invulling en verantwoording van een extra opdracht worden aparte afspraken gemaakt met de betreffende gemeente(n). Dit programma volstaat met een beschrijving van de in 2027 in uitvoering te nemen extra opdrachten en de baten en lasten daarvan.

WerkSaam voert naast de basistaken de volgende opdrachten uit:

Voor alle West-Friese gemeenten:

- Debiteurenbeheer en invorderen van bijzondere bijstand: als een gemeente bijzondere bijstand terugvordert dan draagt WerkSaam zorg voor de invordering/incasso.
- Het vaststellen en verstrekken van een verhoogde bijstandsnorm (normaanvulling) voor jongeren van 18,19 en 20 jaar wanneer de voor hen geldende lagere norm niet toereikend is en ouders niet kunnen bijdragen. Met de komst van de Participatiewet in Balans is deze aanvulling geen bijzondere bijstand meer, maar algemene bijstand. Daarmee vervalt deze plustaak. Alleen het uitvoeren van het overgangsrecht voor jongeren die vóór de invoering van de Participatiewet in Balans een aanvullende uitkering via de bijzondere bijstand ontvingen, tot zij de leeftijd van 21 jaar bereiken, blijft als plustaak bestaan.
- Uitbetalen van de individuele studietoeslag. De gemeenten bepalen of inwoners recht hebben op deze studietoeslag. WerkSaam verzorgt uitsluitend de betaling (en eventueel invordering).
- Uitbetaling Tegemoetkoming alleenverdienersproblematiek. De gemeenten bepalen of inwoners recht hebben op deze tegemoetkoming. WerkSaam zorgt uitsluitend voor de betaling hiervan.
- Uitvoering geven aan de Wet Inburgering in het Regionaal Inburgerings Team (RIT) (Koggenland, Medemblik, Opmeer, SED-gemeenten). Voor de uitvoering van deze wet werken gemeenten samen in het RIT. Nieuwkomers in deze 6 West-Friese gemeenten krijgen bij WerkSaam een brede intake en vervolgens een passend scholingstraject binnen de gekozen leerroute aangeboden. Dit wordt gecombineerd met re-integratieactiviteiten en vanaf 1 januari 2027 ook maatschappelijke begeleiding zodat de nieuwkomers zo snel mogelijk hun weg vinden in Nederland. Voor alle West-Friese gemeenten (ook gemeente Hoorn) verzorgen we:
    - het uitvoeren van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP);
    - het coördineren van de regionale werkwijze inburgering;
    - het laten aansluiten van de coach voor uitkeringsgerechtigden bij de brede intake (voor samenhang met de Participatiewet);
    - het financieel ontzorgen;
    - het uitvoeren van boetes in het kader van de Wet Inburgering.

Voor individuele gemeenten:

- Het opleggen en innen van boetes bijzondere bijstand (Koggenland, Opmeer, Medemblik, Hoorn). Gemeenten voeren de bijzondere bijstand uit. WerkSaam beoordeelt of iemand de inlichtingenplicht voor deze bijzondere bijstand heeft geschonden, legt de boete op en int deze.

- Het verstrekken van het maandelijkse leefgeld voor Ontheemde Oekraïners (SED-gemeenten, Medemblik) en het innen van de eigen bijdrage (Koggenland, Medemblik, Hoorn en Opmeer (vanaf 2026)). WerkSaam betaalt het leefgeld uit dat de gemeente aan Oekraïners verstrekt vanuit de Regeling opvang ontheemden. Voor Oekraïners met een baan of eigen inkomsten innen we een bijdrage voor de kosten van hun opvang.

Wat gaat dit kosten?

Programma Plus, extra en overige taken	Realisatie	Begroting	VJN	Begroting	Verschil
	2025	2026	2026	2027	
(bedragen × €1000,-)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E = D - C)
Bijzondere bijstand i.h.k.v. Bbz	24	0	0	0	0
Ontvangsten bijzondere bijstand	247	235	268	268	0
Belaste bijzondere bijstand	440	371	371	371	0
RooO	241	318	264	264	0
Individuele studietoeslag	114	79	114	114	0
Boete bijzondere bijstand	0	1	1	1	0
Tegemoetkoming alleenverdieners	57	0	114	123	9
Baten	**1.123**	**1.005**	**1.133**	**1.142**	**9**
Bijzondere bijstand i.h.k.v. Bbz	-24	0	0	0	0
Ontvangsten bijzondere bijstand	-247	-235	-268	-268	0
Belaste bijzondere bijstand	-440	-371	-371	-371	0
RooO	-241	-318	-264	-264	0
Individuele studietoeslag	-114	-79	-114	-114	0
Boete bijzondere bijstand	-0	-1	-1	-1	0
Tegemoetkoming alleenverdieners	-57	0	-114	-123	-9
Lasten	**-1.123**	**-1.005**	**-1.133**	**-1.142**	**-9**
Inkomensregelingen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Wet inburgering uitvoeringskosten	764	882	882	927	45
Maatschappelijke begeleiding	0	0	0	369	369
Baten	**764**	**882**	**882**	**1.296**	**414**
Wet inburgering uitvoeringskosten	-764	-882	-882	-927	-45
Maatschappelijke begeleiding	0	0	0	-369	-369
Lasten	**-764**	**-882**	**-882**	**-1.296**	**-414**
Wet inburgering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdrage gemeente	64	72	69	74	5
Baten	**64**	**72**	**69**	**74**	**5**
Directe kosten	-64	-72	-69	-74	-5
Lasten	**-64**	**-72**	**-69**	**-74**	**-5**
Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Plus, extra en overige taken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026

Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO)

De huidige opvang van Oekraïense vluchtelingen is gebaseerd op de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Deze duurt tot 4 maart 2027. Of de RooO hiermee per direct en volledig vervalt is nog niet bekend. Deze inkomensregeling is om deze reden gelijk gehouden aan de Voorjaarsnota 2026.

Maatschappelijke begeleiding

Met ingang van 1 januari 2027 is de nieuwe plustaak Maatschappelijke begeleiding toegevoegd onder de Wet Inburgering. De uitvoeringskosten zijn gebaseerd op het tarief van het Rijk. Dit is een bedrag per statushouder. In 2027 gaan we uit van 130 statushouders en eenmalige implementatiekosten. Dit voeren we uit voor de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Medemblik, Opmeer en Koggenland.

Bedrijfsvoering

Het hoofdstuk Bedrijfsvoering gaat over de kosten die nodig zijn om de programma's Arbeid en Inkomensregelingen uit te voeren. Hieronder vallen ook de kosten voor de werkplekken en hulpmiddelen die WerkSaam gebruikt om mensen te helpen zich te ontwikkelen richting werk of participatie.

Wat willen we bereiken?

WerkSaam is een organisatie die continu leert en zich ontwikkelt. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn, waar medewerkers zich gewaardeerd voelen en volop kansen krijgen om te groeien. De arbeidsmarkt verandert voortdurend, waardoor het belangrijk is dat zowel Wsw-medewerkers en Beschut werkers als stafmedewerkers zich blijven ontwikkelen.
Een gezonde, veilige en stimulerende werkomgeving staat hierbij centraal, waarin leren en ontwikkelen worden gestimuleerd. Het programma Bedrijfsvoering speelt hierin een cruciale ondersteunende rol: door efficiënte processen, goede faciliteiten en heldere ondersteuning stelt Bedrijfsvoering de afdelingen in staat zich te concentreren op hun kerntaken en de ontwikkeling van medewerkers.

Het programma Bedrijfsvoering draagt bij aan de volgende KPI:

De cliënttevredenheid is minimaal een 7,5

Wat gaat dit kosten?

Bedrijfsvoering	Realisatie	Begroting	VJN	Begroting	Verschil
	2025	2026	2026	2027	
(bedragen × €1000,-)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E = D - C)
Netto bijdrage gemeenten	3.319	4.323	4.323	4.109	-214
LKS bij	6	0	0	0	0
Overige baten	65	0	0	0	0
Ontvangen rente	173	100	150	150	0
Baten	**3.563**	**4.423**	**4.473**	**4.259**	**-214**
Personeelskosten	-5.720	-6.885	-6.676	-7.308	-632
Afschrijvingen	-859	-989	-986	-1.034	-48
Vaste lasten en onderhoud activa	-809	-903	-1.075	-1.128	-54
Automatiseringslasten	-1.757	-2.455	-2.357	-1.690	667
Overige bedrijfslasten	-1.398	-1.631	-1.517	-1.592	-76
Lasten	**-10.542**	**-12.862**	**-12.610**	**-12.752**	**-142**
Totaal Bedrijfsvoering	**-6.979**	**-8.439**	**-8.137**	**-8.493**	**-356**
Onttrekking reserve	170	148	148	148	0
Toevoeging reserve	0	0	0	0	0
Mutaties reserve	**170**	**148**	**148**	**148**	**0**
Totaal Bedrijfsvoering na mut. Res.	**-6.809**	**-8.291**	**-7.989**	**-8.345**	**-356**

Toelichting verschil met Voorjaarsnota 2026

Bedrijfsvoering baten

Nettobijdrage gemeenten uitvoering

De totale gemeentelijke bijdrage is verdeeld over de verschillende programma's. In totaliteit is de bijdrage gelijk aan de omvang zoals opgenomen in de Kadernota 2027 van € 15.193.782 Dit is de bijdrage 2026 verhoogd met de regionaal vastgestelde loon- en prijscompensatie van 7,59%, verminderd met de bezuiniging van € 45.700 en verlaagd met de autonome ontwikkeling van SSC DeSom van € 757.000.

Bedrijfsvoering lasten

Personeelskosten

De personeelskosten zijn toegerekend aan de programma's. De totale personeelskosten stijgen met € 1.736.000 door verwachte loonstijgingen.

Afschrijving

De afschrijvingslasten zijn hoger doordat vervangingsinvesteringen van vervoersmiddelen hoger uitvallen en er sprake is van uitbreiding van voertuigen voor enkele afdelingen, onder andere door een toename van het aantal werkbegeleiders.

Vaste lasten en onderhoud activa

De kosten stijgen als gevolg van indexatie.

Automatiseringslasten

De automatiseringslasten zullen ten opzichte van 2026 fors dalen doordat WerkSaam zelf de ICT-ondersteuning heeft kunnen contracteren. Door de samenwerking met een nieuwe partij houden we in het eerste jaar nog rekening met frictiekosten.

Overige bedrijfslasten

De stijging van de overige bedrijfslasten komt voort uit verwachte prijsstijgingen.

UP
STAIRLIFT

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf staat hoe WerkSaam financiële risico's op kan vangen. Het gaat erom dat wij een buffer (= weerstandsvermogen) hebben, zodat wij onze plannen meerjarig zonder problemen kunnen uitvoeren. De algemene reserve gebruiken wij als buffer. De omvang van de buffer is afhankelijk van de risico's die wij lopen.

In de Gemeenschappelijke regeling (artikel 31, lid 1) staat dat de algemene reserve maximaal 2,5% van de totale begrote lasten mag bedragen (2,5% van € 54.783.612 = € 1.369.600). Het maximum van de algemene reserve wordt berekend over het deel van de lasten waarover WerkSaam risico loopt. De lasten BUIG worden daarom niet meegeteld in totaal van de lasten. Een hoger weerstandsvermogen is mogelijk als dit uit de risicoanalyse naar voren komt. De maximale hoogte van de algemene reserve beweegt dus mee met de lasten. Een vrijval volgt als blijkt dat de algemene reserve tijdens een periode van drie elkaar opvolgende jaren hoger is dan de 2,5% van de lasten.

Benodigd weerstandsvermogen
Het benodigde weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio geeft de verhouding aan tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstands-capaciteit is in onderstaande tabel opgenomen. De beschikbare weerstandscapaciteit is gelijk aan de stand van de algemene reserve.

Het benodigde weerstandsvermogen is als volgt berekend:

Berekening t.b.v. het weerstandsvermogen						
Risico's (bedragen x € 1.000)	**kans**	**impact**	**Benodigd weerstandsvermogen**			
			2027	**2028**	**2029**	**2030**
Resultaat Leerwerk-bedrijven	40%	1.200	480	480	480	480
Wegvallen incidentele dekking	20%	1.496	299	299	299	299
Externe factoren	20%	1.000	200	200	200	200
Bijdrage GR en gemeentefonds	40%	527	211	211	211	211
Rijksuitkering Wsw	40%	235	94	94	94	94
			1.284	**1.284**	**1.284**	**1.284**

Resultaat Leerwerk-bedrijven
Het resultaat van de leerwerkbedrijven staat onder druk door een combinatie van twee ontwikkelingen. In de eerste plaats nemen de hoog renderende gemeentelijke opdrachten af, doordat gemeenten toewerken naar het verstrekken van opdrachten tot maximaal de norm. Twee van de zeven gemeenten zitten inmiddels op deze norm en een derde gemeente streeft ernaar dit niveau te bereiken. Hierdoor neemt het risico toe dat in de toekomst minder opdrachten beschikbaar moeilijk te vervangen zijn.

Daarnaast verandert de samenstelling van het personeelsbestand. Het aantal SW-medewerkers neemt af, terwijl het aantal BW-medewerkers toeneemt. Deze verschuiving leidt ertoe dat relatief meer medewerkers worden ingezet binnen minder renderende leerwerkbedrijven, wat een drukkend effect heeft op het totale resultaat.

Als gevolg van deze ontwikkelingen is het weerstandsvermogen bepaald op € 1.200.000. In 2025 is er nog ruim boven de norm aan gemeentelijke opdrachten gerealiseerd. Het risico wordt daarom als gemiddeld (40%) ingeschat.

Risico wegvallen incidentele dekking
WerkSaam financiert een deel van de personeelskosten uit incidentele middelen, zoals detachering van medewerkers, plustaken of extra inzet van bestemmingsreserves. Het risico bestaat dat bij het wegvallen van deze middelen de loonkosten tijdelijk doorbetaald moeten worden. Dit risico wordt actief gemonitord en er is voldoende flexibiliteit in het personeelsbestand. Als risicobedrag wordt de totale incidentele dekking opgenomen. Een groot deel van de incidentele dekking betreft de plustaken, hiervan is de verwachting dat dit de komende jaren redelijk stabiel blijft. Het risico dat de incidentele dekking wegvalt schatten wij daarom laag in (20%).

Cyberdreiging
We zien een risico op digitale dreigingen, waaronder cyberaanvallen.
Vooral gijzelsoftware en dataversleuteling vormen een risico. Indien een aanval plaatsvindt, kunnen kosten ontstaan voor herstel en continuïteit. Met de overgang naar een nieuwe ICT dienstverlener wordt nog beter gemonitord op beveiliging en privacy. Het benodigd weerstandsvermogen wordt daarom lager ingeschat (20%) dan eerdere jaren op gemiddeld € 1.000.000.

Bijdrage GR sluit niet aan op de ontwikkeling van het gemeentefonds
De bijdrage aan WerkSaam uit de participatiegelden van het gemeentefonds voor de dekking van de apparaatskosten is 90%. Gemeenten ontvangen via het gemeentefonds een bijdrage voor de begeleiding van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het aantal mensen dat begeleid wordt neemt steeds verder toe. Naast de begeleiding op de werkvoer vinden diverse administratieve werkzaamheden plaats zoals het uitvoeren van de loonwaardemeting. Daar staat niet de volledige rijksvergoeding tegenover. De inschatting is gebaseerd op de 10% begeleidingsgelden die niet worden doorbetaald aan WerkSaam (€527.000). De kans dat dit risico zich voor gaat doen schatten wij gemiddeld (40%).

Aanpassing Rijksuitkering Wsw
Er ontstaat een subsidievoordeel op de Wsw. De rijksvergoeding is hoger dan de personeelskosten. Dit is naar verwachting een tijdelijk voordeel omdat het Rijk mogelijk het macrobudget voor de Wsw naar beneden bij gaat stellen. Deze is nog gebaseerd op de verwachte uitstroom 10 jaar geleden. In werkelijkheid dalen de aantallen Wsw-medewerkers sneller dan verwacht. Het risico schatten wij gemiddeld (40%). Met een subsidieresultaat van € 235.000 is het risicobedrag € 94.000.

Externe factoren
Naast bovenstaande risico's is altijd sprake van een algemeen risico van externe factoren, zoals politiek-bestuurlijke onzekerheid, overheidsingrijpen en regelgeving, maar ook een pandemie zoals de COVID-19-pandemie. Dit kan leiden tot vertragingen van bijvoorbeeld subsidies, uitstel van wet- en regelgeving of wijziging van prioriteiten bij opdrachtgevers, waardoor projecten niet tijdig kunnen worden uitgevoerd en planning, personeel en financiële continuïteit onder druk komen te staan. WerkSaam heeft in de afgelopen jaren laten zien hier flexibel en adequaat op te kunnen inspelen. Deze risico's zijn daarmee wel aanwezig, maar worden niet meegenomen in de bepalingen van het weerstandsbedrag.

Beschikbaar weerstandsvermogen
Het beschikbare weerstandsvermogen en de ratio zien er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit 2027 (bedragen x € 1.000)				
	2027	2028	2029	2030
Stand algemene reserve	1.303	1.303	1.303	1.303
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.303	1.303	1.303	1.303
Benodigde weerstandcapaciteit	1.284	1.284	1.284	1.284
Ratio	**1,01**	**1,01**	**1,01**	**1,01**

Om te beoordelen of ons weerstandsvermogen voldoende is, gebruiken wij de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR). Een weerstandsvermogen tussen de 1 en 1,4 wordt door de NAR als voldoende beschouwd. Het beschikbare weerstandsvermogen is met een waarde van 1,01 voldoende.

Bij een organisatie als WerkSaam past een weerstandsratio groter of gelijk aan 1. Dit geeft WerkSaam de mogelijkheid om ondernemend te zijn, wat nodig is om de toegevoegde waarde te realiseren en daarmee de gemeentelijke bijdrage gelijk te houden. Daarbij voorkomt een gezond weerstandsvermogen dat WerkSaam bij tegenvallers extra geld moet vragen bij de gemeenten. Wij monitoren de ontwikkeling van de weerstandsratio om te zorgen dat deze voldoende blijft.

Aansprakelijkheid deelnemende gemeenten
De deelnemende gemeenten staan garant voor alle financiële verplichtingen van WerkSaam. Zij moeten zorgen voor voldoende financiële middelen. Dit staat in artikel 33 van de Gemeenschappelijke regeling.

Kengetallen BBV
Met de kengetallen geven we inzicht in de financiële positie van WerkSaam. Voor de netto schuldquote en het solvabiliteitsratio heeft WerkSaam de ambitie die uit te laten komen in categorie A (minste risico). Voor de structurele exploitatieruimte is B (gemiddeld risico) voldoende.

Kengetallen BBV	R2025	B2026	B2027	B2027 score	B2028	B2029	B2030
Netto schuldquote							
Zonder correctie doorgeleende gelden	-3%	0%	1%	A	1%	1%	1%
Met correctie doorgeleende gelden	-3%	0%	1%	A	1%	1%	1%
Solvabiliteitsratio	48%	40%	34%	A	32%	31%	32%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	1%	0%	-1%	B	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf informeren wij u over ons bedrijfspand, Dampten 26 in Hoorn. Dit bedrijfspand is het enige onroerend goed in eigendom van WerkSaam.

Ontwikkelingen
Het beleid is erop gericht om ons bedrijfspand in goede functionele conditie te houden, waarbij wij rekening houden met goede arbeidsomstandigheden die wij willen bieden. Het huisvestingsplan is afgerond in 2023. Het pand is zo ingericht dat het optimaal ondersteunt in de dienstverlening aan onze cliënten en het werk van onze medewerkers. Wij gebruiken de beschikbare ruimte efficiënt, gericht op hybride werken.

Onderhoud
WerkSaam reserveert budget voor het onderhoud van het pand. De hoogte van de reservering is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Op deze wijze zorgen we ervoor dat er voldoende budget beschikbaar is voor groot onderhoud en deze kosten niet enkel ten laste komen van het jaar waarin het onderhoud wordt uitgevoerd. Na afronding van het huisvestingsplan is eind 2023 een nieuw MJOP opgesteld. Dit MJOP is de onderbouwing voor de onderhoudsvoorziening die voldoende is om het preventieve onderhoud uit te voeren in de komende jaren.

Paragraaf Financiering

Deze paragraaf gaat over de financiering van WerkSaam. We willen financieel geen risico’s lopen. WerkSaam heeft geen vaste geldleningen. Ook in 2027 is er geen financieringsbehoefte. Daarom zijn er ook geen rentelasten en is er geen sprake van risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Kasgeld
De bevoorschotting vanuit de gemeente voor diverse uitgaven vindt tijdig plaats. Incidenteel maken wij gebruik van het rekeningcourantkrediet. Bij de Bank Nederlandse Gemeenten mag WerkSaam € 5,8 miljoen als tijdelijk krediet gebruiken.

Kasgeld overschotten worden via het schatkistbankieren gestort bij de Staat. Hierover wordt een daggeldrente (EuroSTR) ontvangen. In de begroting is hiervoor € 150.000 geraamd.

Financiering van investeringsuitgaven
Wij verwachten in 2027 alle investeringen met eigen middelen te financieren.

Overzicht EMU-saldo

Onderdeel EMU saldo (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan en ontrekkking uit reserves	-731	-1.326	-561	-571
-/- Mutatie (im)materiële vaste activa	169	-313	-356	-356
+/+ Mutatie voorzieningen	110	80	77	77
-/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0
-/- Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-790**	**-933**	**-128**	**-138**

De uitkomst betekent in EMU-termen dat de uitgaven in 2026 € 790.000 hoger zijn dan de inkomsten.

Balansprognose

Geprognotiseerde balans						
Activa	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**
(Im)materiële vaste activa	8.731	8.900	8.587	8.231	7.875	7.519
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	9	9	9	9	9	9
Financiële vaste activa: Leningen	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal Vaste Activa	**8.740**	**8.909**	**8.596**	**8.240**	**7.884**	**7.528**
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	14.057	11.136	10.219	10.091	9.966	10.130
Liquide middelen	55	55	55	55	55	55
Overlopende activa	415	415	415	415	415	415
Totaal Vlottende Activa	**14.527**	**11.606**	**10.689**	**10.561**	**10.436**	**10.600**
Totaal Activa	**23.267**	**20.515**	**19.285**	**18.801**	**18.320**	**18.128**
Passiva	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**
Eigen vermogen	-10.512	-7.635	-6.309	-5.748	-5.189	-5.017
Voorzieningen	-1.290	-1.416	-1.512	-1.589	-1.666	-1.646
Vaste schuld	0	0	0	0	0	0
Totaal Vaste Passiva	**-11.802**	**-9.051**	**-7.821**	**-7.336**	**-6.855**	**-6.663**
Vlottende schuld	-10.341	-10.341	-10.341	-10.341	-10.341	-10.341
Overlopende passiva	-1.123	-1.123	-1.123	-1.123	-1.123	-1.123
Totaal Vlottende Passiva	**-11.464**	**-11.464**	**-11.464**	**-11.464**	**-11.464**	**-11.464**
Totaal Passiva	**-23.267**	**-20.515**	**-19.285**	**-18.801**	**-18.320**	**-18.127**

Paragraaf Bedrijfsvoering

In deze paragraaf geven wij inzicht in een aantal belangrijke bedrijfsvoeringszaken.

Organisatie- en bestuursstructuur
De eerste jaren lag de focus bij WerkSaam op het worden van één organisatie voor de uitvoering van de brede Participatiewet. Inmiddels richt WerkSaam zich op het toekomstbestendig maken van de organisatie. Heldere governance, besluitvorming en een goed ingerichte interne structuur zorgen ervoor dat we wendbaar en effectief blijven. Het algemeen bestuur neemt in maart 2026 een besluit over het beleidsplan 2026-2030, dat aansluit bij veranderende wetgeving en maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij vertrouwen en maatwerk centraal staan. In de programma's van deze begroting hebben wij aangegeven wat we in 2027 willen bereiken.

Regionale samenwerking en participatiebeleid
WerkSaam werkt in opdracht van zeven gemeenten en voert meerdere regelingen uit. Met de invoering van de Participatiewet in Balans wordt een goede samenwerking en afstemming met deze gemeenten en regionale partners nog belangrijker voor de kwaliteit van onze dienstverlening en een effectieve bedrijfsvoering. De komende jaren draagt WerkSaam bij aan de uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur, die het kabinet wil inrichten zodat niemand langs de zijlijn staat en iedereen die dat nodig heeft tijdig toegang krijgt tot passende ondersteuning.

Risicomanagement en toekomstbestendigheid
Door de uitstroom van Wsw-medewerkers en een lagere financiering vanuit het Rijk voor beschut werkers, stond de toekomstbestendigheid van de leer-werkbedrijven onder druk. Hierdoor voorzagen we eerder een toekomstig begrotingstekort, zoals gepresenteerd in het kader van 'WerkSaam 2028'. Om dit op te vangen is een bestemmingsreserve gevormd. Bij de meicirculaire 2025 zijn de Rijksmiddelen alsnog beschikbaar gekomen, en deze zijn verwerkt in de begroting 2027. Vanaf 2029 is de daarmee de begroting van WerkSaam weer structureel sluitend. Tot 2029 wordt de bestemmingsreserve ingezet om de leer-werkbedrijven toekomstbestendig te houden, zodat de dienstverlening voor cliënten op niveau blijft.

Magnetische cultuur
WerkSaam besteed veel aandacht aan de mensen *voor* wie we het doen maar een belangrijke pijler is ook de mensen *met* wie we het doen. Ons antwoord op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is het creëren van een magnetische cultuur. Dit is een cultuur die positief en fijn is voor medewerkers en waarvan anderen buiten de organisatie zeggen, daar wil ik ook bij horen. Dit krijgt onder andere vorm via de employee journey[3].

We investeren daarom in een strategische personeelsplanning, in blijven leren en ontwikkelen, aandacht voor nieuwe ontwikkelingen zoals het gemak van ondersteuning van ICT-systemen en het vergroten van AI-geletterdheid, het voorkomen van verzuim, met aandacht voor mantelzorgtaken en werken aan een "Wij-WerkSaam programma". Divers en inclusief, want dat maakt ons allemaal persoonlijk rijker en toegerust op onze maatschappelijke taak om te komen tot een inclusieve samenleving.

Kwaliteit dienstverlening
Wij meten de kwaliteit van onze dienstverlening op verschillende manieren. Zo doen wij mee aan de Divosa-benchmark en de benchmark van Cedris. Daaruit halen we leerpunten en waar nodig hebben we collegiaal overleg met soortgelijke organisaties. Daarnaast voeren we doorlopend cliënttevredenheidsonderzoek uit. De uitkomst van dit cliënttevredenheidsonderzoek is onderwerp

[3] HR beleidsstuk gericht op alle contactvormen met medewerkers.

van gesprek in de afdelingsoverleggen. Onder de verschillende programma's zijn diverse indicatoren opgenomen die inzicht geven in de kwaliteit van de dienstverlening.

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden (ter vervanging van Wet openbaarheid van bestuur (Wob)). De algemene verplichtingen uit de Woo zijn:

- Het actief openbaar maken van documenten in elf verplichte informatiecategorieën.
- Het passief openbaar maken van documenten naar aanleiding van een Woo-verzoek.
- Een inspanningsverplichting om uit eigen beweging zoveel mogelijk de bij WerkSaam berustende informatie neergelegd in documenten voor iedereen openbaar te maken.
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding.

De wet kent een ruime overgangstermijn tot 1 mei 2027. Het plan voor implementatie van de Woo is volledig geïmplementeerd. WerkSaam werkt structureel aan het duurzaam toegankelijk en bereikbaar maken van de informatiehuishouding. De Woo bevestigt de verplichting, zoals eerder vastgelegd in de Archiefwet, dat overheidsorganisaties hun documenten in goede, geordende en toegankelijke staat moeten bewaren. WerkSaam geeft hier invulling aan door voortdurende aandacht voor inrichting, beheer en toegankelijkheid van informatie.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin WerkSaam een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bijvoorbeeld door een plaats in het bestuur of stemrecht en het hebben van aandelenkapitaal of het verstrekken van budget. De verbonden partijen helpen WerkSaam om haar eigen doelen te realiseren.

WerkSaam heeft 1 verbonden partij: Westfriese Hoveniers B.V. Deze partij stelt WerkSaam in staat om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij reguliere werkgevers te plaatsen.

Westfriese Hoveniers B.V.
WerkSaam is voor 50% eigenaar van Westfriese Hoveniers B.V. Deze partij biedt groenvoorzieningswerkzaamheden aan en onderhoudt bedrijfsgroen voor diverse organisaties, bedrijven en gemeenten.

Westfriese Hoveniers B.V. Vestigingsplaats: Waarland	Doel : Plaatsen van mensen in de arbeidsmarkt	
Financiële gegevens	**31-12-2025**	**31-12-2024**
Eigen vermogen	246	188
Vreemd vermogen	504	388
Resultaat	**64**	**6**

Financiële begroting

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de lasten en baten weergegeven.

Financiële rapportage (bedragen × €1.000,-)	Realisatie 2025 (A)	Begroting 2026 (B)	VJN 2026 (C)	Begroting 2027 (D)	Verschil (E = D - C)
Baten	39.862	39.936	40.703	40.392	-311
Lasten	-30.371	-32.114	-33.297	-33.224	73
Totaal Arbeid	**9.491**	**7.821**	**7.406**	**7.167**	**-238**
Baten	63.480	64.444	66.441	66.875	434
Lasten	-63.480	-64.444	-66.441	-66.875	-434
Totaal Inkomensregelingen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten	1.952	1.960	2.085	2.512	428
Lasten	-1.952	-1.960	-2.085	-2.512	-428
Totaal Plus extra en overige taken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten	3.563	4.423	4.473	4.259	-214
Lasten	-10.542	-12.862	-12.610	-12.752	-142
Totaal Bedrijfsvoering	**-6.979**	**-8.439**	**-8.137**	**-8.493**	**-356**
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**2.512**	**-618**	**-731**	**-1.326**	**-595**
Toevoeging Reserve Arbeid	-1.713	0	0	0	0
Onttrekking Reserve Arbeid	295	470	583	1.178	595
Toevoeging Reserve Inkomensregelingen	0	0	0	0	0
Onttrekking Reserve Inkomensregelingen	0	0	0	0	0
Toevoeging Reserves Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0
Onttrekking Reserves Bedrijfsvoering	170	148	148	148	0
Totaal mutaties reserves	**-1.248**	**618**	**731**	**1.326**	**595**
Gerealiseerd resulaat	**1.264**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële rapportage (bedragen × €1.000,-)	Realisatie 2025 (A)	Begroting 2026 (B)	VJN 2026 (C)	Begroting 2027 (D)	Verschil (E = D - C)
Baten programma's	108.857	110.763	113.702	114.038	336
Lasten programma's	-106.345	-111.380	-114.433	-115.363	-931
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**2.512**	**-618**	**-731**	**-1.326**	**-595**
Toevoeging Reserves	-1.713	0	0	0	0
Onttrekking Reserves	465	618	731	1.326	595
Totaal mutaties reserves	**-1.248**	**618**	**731**	**1.326**	**595**
Gerealiseerd resulaat	**1.264**	**0**	**0**	**0**	**0**

Overzicht baten en lasten per programma meerjarig 2027-2030

Meerjarenbegroting per programma (bedragen × €1.000,-)	2027	2028	2029	2030
Baten	40.392	41.394	41.112	41.165
Lasten	-33.224	-33.462	-33.177	-32.844
Totaal arbeid	**7.167**	**7.932**	**7.935**	**8.320**
Baten	66.875	66.875	66.875	66.875
Lasten	-66.875	-66.875	-66.875	-66.875
Totaal inkomensregelingen	**-**	**-**	**-**	**-**
Baten	4.259	4.259	4.259	4.259
Lasten	-12.752	-12.752	-12.752	-12.752
Totaal overhead	**-8.493**	**-8.493**	**-8.493**	**-8.493**
Baten	2.512	2.512	2.512	2.512
Lasten	-2.512	-2.512	-2.512	-2.512
Totaal Plus extra en overige taken	**-**	**-**	**-**	**-**
Mutatie Reserves	691	427	571	263
Geraamd totaal van baten en lasten excl. Mut. Res. Toekomstbest. Infr.	**-635**	**-134**	**13**	**91**
Mutatie Reserve toekomstbest. Infr.	635	134	-13	-91
Geraamd Resultaat / taakstelling	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op het verloop van baten en lasten

Er wordt meerjarig geen indexering toegepast. Dit is conform de werkwijze bij de meeste deelnemende gemeenten. De baten en lasten van het programma arbeid wijzigen door de uitkering van het Rijk voor re-integratie en Wsw. Deze uitkering beweegt mee met de verwachte stijging van de doelgroepen die begeleiding nodig hebben in hun werk en de daling van de Wsw baten omdat het aantal Wsw-medewerkers daalt. De cijfers zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2025. Daarnaast is dalende trend in het bedrijfsresultaat verwerkt als gevolg van de terugloop van het aantal Wsw'ers. De overige baten en lasten blijven gelijk.

Reserves en voorzieningen

Overzicht van mutaties reserves (x € 1.000)	Beginsaldo 2027	Toe-voeging aan reserves	Ont-trekking aan reserves	Eindsaldo 2027
Bestemmingsres. re-integratiegelden	1.186		-373	812
Bestemmingsres. Project subsidies	499		-170	329
Bestemmingsres. Toekomstbestendige infrastructuur	2.235		-635	1.601
Programma Arbeidsparticipatie	**3.919**	**0**	**-1.178**	**2.742**
Algemene reserve	1.303			1.303
Bestemmingsreserve huisvesting	2.412		-148	2.264
Programma Bedrijfsvoering	**3.715**	**0**	**-148**	**3.567**
	7.635	**0**	**-1.326**	**6.309**

Voor de bestemmingsreserve Re-integratiegelden is in 2024 besloten het maximum te stellen op het beschikbare jaarbudget voor re-integratiemiddelen (€ 1.677.000).

Meerjarig

Specificatie verloop Reserves (x € 1.000)	31-12-25	Mutaties 2026	31-12-26	Mutaties 2027	31-12-27	Mutaties 2028	31-12-28	Mutaties 2029	31-12-29	Mutaties 2030	31-12-30
Algemene reserves	2.244	-941	1.303		1.303		1.303		1.303		1.303
Bestemmingsreserve huisvesting	2.560	-148	2.412	-148	2.264	-148	2.116	-148	1.968	-148	1.820
Bestemmingsreserve verlofrisico	0		0		0		0		0		0
Bestemmingsreserve re-integratiegelden	1.559	-373	1.185	-373	812	-373	439	-373	65	-65	0
Bestemmingsreserve Project subsidies	613	-114	499	-170	329	94	423	-50	373	-50	323
Bestemmingsreserve Toekomstbestendige infrastructuur	2.331	-96	2.235	-635	1.601	-134	1.467	13	1.480	91	1.570
Gerealiseerd resultaat	1.205										
	10.512	**-1.672**	**7.635**	**-1.326**	**6.309**	**-561**	**5.748**	**-558**	**5.189**	**-173**	**5.017**

Specificatie verloop Voorzieningen (x € 1.000)	31-12-25	Mutaties 2026	31-12-26	Mutaties 2027	31-12-27	Mutaties 2028	31-12-28	Mutaties 2029	31-12-29	Mutaties 2030	31-12-30
Onderhoudsegalisatie voorziening	249	77	326	45	371	77	447	77	524	-19	505
Voorziening spaarverlof	666	33	699	35	734	-	734	-	734	-	734
Voorziening 3e WW jaar	67	-	67	-	67	-	67	-	67	-	67
Voorziening RVU	308	15	323	16	340		340		340		340
	1.290	**110**	**1.416**	**80**	**1.512**	**77**	**1.589**	**77**	**1.666**	**-19**	**1.646**

In 2026 wordt er een bedrag van € 941.000 uitgekeerd aan de gemeenten. De Algemene Reserve is op dit moment namelijk hoger dan het afgesproken maximum. Dit maximum is lager geworden door een aanpassing in de berekening. Het uit te keren bedrag wordt verwerkt als een vermogensmutatie en is dus niet zichtbaar in de baten en lasten.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In 2027 wordt verwacht dat de rente op uitgezette overtollige liquide middelen € 150.000 is. Er is in 2027 geen bedrag voor onvoorzien geraamd.

Indeling naar taakvelden

Om informatie landelijk te kunnen vergelijken en samen te voegen zijn verplichte taakvelden voorgeschreven. De taakvelden zijn binnen WerkSaam gekoppeld aan de programma indeling.

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0.4 Overhead	370	24.300	-23.929
0.5 Treasury	150	-	150
0.10 Mutatie reserves	148	-	148
0.11 Resultaat van baten en lasten	-	-	-0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	117	-	117
6.3 Inkomensregelingen	169	-	169
6.4 Begeleide Arbeidsparticipatie	2.612	18.968	-16.356
6.5 Arbeidsparticipatie	111.797	72.096	39.702
Totaal (bedragen x € 1.000)	**115.363**	**115.363**	**-0**

Incidentele baten en lasten
In onderstaande tabel geven we inzicht in de incidentele baten en lasten die zijn verwerkt in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Incidentele baten en lasten 2027-2030					
Progr.	**Omschrijving**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1.	Onttrekking aan bestemmingsreserve Re-integratiegelden	-373	-373	-373	-65
1.	Toevoeging aan bestemmingsres. Toekomstbestendige Infrastructuur	0	0	0	0
1.	Onttrekking aan bestemmingsres.Toekomstbestendige Infrastructuur	-635	-134	13	91
Totaal incidentele baten en lasten programma Arbeid		**-1.008**	**-507**	**-360**	**25**
4.	Onttrekking aan Algemene Reserve	0	0	0	0
Totaal incidentele baten en lasten programma Bedrijfsvoering		**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele baten en lasten alle programma		**-1.008**	**-507**	**-360**	**25**

In onderstaande tabel geven we inzicht in het structureel begrotingssaldo 2027 en het structureel meerjarenramingsaldo 2028-2030. Dat bestaat uit het resultaat na reservemutaties, gecorrigeerd voor het saldo van de incidentele baten en lasten uit bovenstaande tabel.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo baten en lasten	-1.326	-561	-571	-263
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.326	561	571	263
Begrotingssaldo na bestemming	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.008	-507	-360	25
Structureel begrotingssaldo	**-1.008**	**-507**	**-360**	**25**

WerkSaam heeft voor een aantal taken met de deelnemende gemeenten afgesproken dat deze taken (deels) uit reserves worden gedekt. Daardoor heeft WerkSaam een negatief structureel exploitatiesaldo tot en met 2030. Vanaf 2030 is het exploitatiesaldo weer positief door onder andere de aanpassing in de LKS naar 68%. Daarnaast blijkt op basis van recente gegevens dat de daling van de toegevoegde waarde minder sterk is dan in de oorspronkelijke aannames werd verondersteld

Investeringen

Bedrijf/ Afdeling (bedragen x € 1.000)	**Omschrijving**	**Begroting 2027**
Arbeid	Vervoers-,werk- en transportmiddelen	80
BRS	Vervoers-,werk- en transportmiddelen	275
Facilitaire dienst	Vervoers-,werk- en transportmiddelen	70
	Diverse inventaris	12
Staf & Management	Diverse huisvesting	64
	Diverse ICT	125
Verpakken	Diverse inventaris	95
Totaal investeringen		**721**

De investeringen bestaan deels uit vervangingsinvesteringen van vervoersmiddelen en vervanging van divers overig inventaris en materieel. Ook voor vervanging van vaste werkplekken is een post opgenomen in de begroting. Deels heeft de investeringsbegroting betrekking op uitbreiding van inventaris en vervoermiddelen, waaronder een extra personenbus door een toename van het aantal werkbegeleiders. Voor enkele investeringen is dekking vanuit subsidies beschikbaar.

Meerjarig

Meerjaren investeringsplan en kapitaallasten					
Jaar (x 1.000)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen	1.235	721	633	633	633
Kapitaallasten	986	1.034	989	989	989

Vaststelling Ontwerpbegroting 2027 door algemeen bestuur

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland op 9 juli 2026.

De voorzitter,	De directeur,
Y.W. Nijsingh	A. Witte

STAMHUIS
STAMHUIS

Bijlage 1. Bijdrage deelnemende gemeenten

De verdeling van de netto gemeentelijke bijdragen naar gemeenten is afhankelijk van de verdeelsleutel. Deze wordt conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling jaarlijks geactualiseerd op basis van de aantallen inwoners en uitkeringsgerechtigden op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Hierdoor kan de gemeentelijke bijdrage per jaar enigszins afwijken.

Verdeelsleutel verloop		**2024**		**2025**		**2026**		**2027**	
Drechterland	Cliënten AB	169		166		162		159	
	inwoners	19.983	6,24%	20.385	6,26%	20.496	6,23%	20.476	6,16%
	Formatie primair	4		4		4		4	
	Taakstelling BW	7	4,73%	7	4,46%	8	4,68%	9	4,95%
Enkhuizen	Cliënten AB	315		304		300		304	
	inwoners	18.620	9,28%	18.885	9,17%	18.895	9,17%	18.847	9,19%
	Formatie primair	7		7		7		7	
	Taakstelling BW	13	8,78%	14	8,92%	16	9,36%	17	9,34%
Hoorn	Cliënten AB	1.571		1.549		1.524		1.517	
	inwoners	74.298	50,13%	75.216	50,16%	75.645	50,09%	76.036	49,83%
	Formatie primair	56		56		56		56	
	Taakstelling BW	74	50,00%	79	50,32%	85	49,71%	90	49,45%
Koggenland	Cliënten AB	182		180		179		180	
	inwoners	23.048	6,68%	23.509	6,73%	23.587	6,74%	23.821	6,76%
	Formatie primair	4		4		4		4	
	Taakstelling BW	10	6,76%	10	6,37%	11	6,43%	12	6,59%
Medemblik	Cliënten AB	476		466		459		469	
	inwoners	45.464	16,68%	46.031	16,63%	46.002	16,60%	45.934	16,70%
	Formatie primair	13		13		13		13	
	Taakstelling BW	24	16,22%	26	16,56%	28	16,37%	30	16,48%
Opmeer	Cliënten AB	86		93		97		103	
	inwoners	12.074	3,40%	12.180	3,53%	12.199	3,62%	12.491	3,74%
	Formatie primair	2		2		2		2	
	Taakstelling BW	6	4,05%	6	3,82%	7	4,09%	7	3,85%
Stede Broec	Cliënten AB	236		229		228		234	
	inwoners	21.947	7,59%	22.138	7,52%	22.217	7,55%	22.253	7,62%
	Formatie primair	4		4		4		4	
	Taakstelling BW	14	9,46%	15	9,55%	16	9,36%	17	9,34%
Totaal	**Cliënten AB**	**3.035**		**2.987**		**2.949**		**2.966**	
	inwoners	**215.434**	**100%**	**218.344**	**100%**	**219.041**	**100%**	**219.858**	**100%**
	Formatie primair	**90**		**90**		**90**		**90**	
	Taakstelling BW	**148**	**100%**	**157**	**100%**	**171**	**100%**	**182**	**100%**

Gemeentelijke bijdrage (bedragen × € 1.000,-)	**Realisatie** 2025 (A)	**Begroting** 2026 (B)	**VJN** 2026 (C)	**Begroting** 2027 (D)	**Verschil** (E = D - C)
Arbeid	4.492	4.826	4.826	4.932	106
Inkomensregeling	5.323	5.719	5.719	6.153	434
Bedrijfsvoering	3.319	4.323	4.323	4.109	-214
Totaal programma's	**13.134**	**14.868**	**14.868**	**15.194**	**326**
Beschut werk	858	996	996	1.152	156
Totaal Beschut werk	**858**	**996**	**996**	**1.152**	**156**
Inburgering	776	882	882	927	45
Totaal Inburgering	**776**	**882**	**882**	**927**	**45**
Totaal bedrijfsvoering	**14.768**	**16.746**	**16.746**	**17.273**	**526**

	Begroting 2027							
	Product (bedragen × €1000,-)	**Drechterland** (A)	**Enkhuizen** (B)	**Hoorn** (C)	**Koggenland** (D)	**Medemblik** (E)	**Opmeer** (F)	**Stede Broec** (G)	**Totaal** (A t/m G)
Arbeid	Rijksbijdrage	246	817	4.124	318	947	217	652	7.321
	Rijksbijdrage sociale infrastructuur	14	23	88	18	42	11	23	220
	Terugontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0
	Overige baten	0	0	0	0	0	0	0	0
	Lasten	-58	-183	-933	-77	-223	-51	-150	-1.677
	Kosten sociale infrastructuur	-14	-23	-88	-18	-42	-11	-23	-220
	Re-integratie	**187**	**634**	**3.191**	**242**	**723**	**166**	**502**	**5.644**
	Rijksbijdrage	1.243	1.367	5.613	601	2.432	185	1.981	13.422
	Lasten	-1.272	-1.402	-5.462	-587	-2.450	-231	-1.963	-13.367
	Wsw	**-29**	**-36**	**151**	**14**	**-18**	**-46**	**18**	**55**
	Rijksbijdrage	41	80	446	58	147	34	84	889
	Bijdrage gemeente BW*	51	103	579	73	191	44	110	1.152
	Loonkostensubsidie	99	198	1.049	136	346	86	198	2.111
	Lasten	-208	-415	-2.207	-285	-727	-182	-415	-4.439
	Bw	**-17**	**-35**	**-132**	**-19**	**-43**	**-18**	**-24**	**-288**
	Toegevoegde waarde	433	646	3.504	475	1.174	263	536	7.031
	Bijdrage gemeente*	304	453	2.458	333	824	184	376	4.932
	Directe kosten	-632	-937	-5.100	-689	-1.699	-376	-774	-10.207
	Totaal overhead	**105**	**162**	**862**	**120**	**298**	**72**	**137**	**1.756**
	Mutatie reserves	268	42	88	207	433	137	3	1.178
	Totaal Arbeid	**514**	**767**	**4.158**	**564**	**1.394**	**312**	**636**	**8.345**
Inkomensregelingen	Rijksbijdrage	3.597	6.295	30.526	3.753	11.179	2.352	4.960	62.663
	Terugontvangsten	90	162	576	73	218	27	128	1.275
	Resultaat BUIG	-127	-183	-2.899	588	-679	132	-189	-3.358
	Lasten	-3.561	-6.275	-28.203	-4.414	-10.718	-2.510	-4.898	-60.580
	BUIG	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Terugontvangsten	5	21	36	2	49	4	8	125
	Resultaat Bbz	1	11	0	12	-16	-4	2	6
	Lasten	-6	-32	-36	-14	-33	0	-10	-131
	Bbz	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Terugontvangsten	14	23	142	13	67	12	15	286
	Resultaat Tozo	-13	-22	-135	-13	-65	-12	-15	-275
	Lasten	0	-1	-7	0	-2	0	-1	-11
	Tozo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Bijdrage gemeente*	379	565	3.066	416	1.028	230	469	6.153
	Directe kosten	-379	-565	-3.066	-416	-1.028	-230	-469	-6.153
	Totaal overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Inkomensregelingen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Plustaken	Plustaken baten	129	181	526	53	134	10	110	1.142
	Plustaken lasten	-129	-181	-526	-53	-134	-10	-110	-1.142
	Wet Inburgering baten	151	158	176	175	366	96	174	1.296
	Wet Inburgering lasten	-151	-158	-176	-175	-366	-96	-174	-1.296
	Plustaken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Gemeentelijke bijdrage	22	35	0	0	15	0	2	74
	Uitvoeringskosten	-22	-35	0	0	-15	0	-2	-74
	Totaal overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Plus, extra en overige taken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsvoering	Bijdrage gemeente*	253	378	2.047	278	686	154	313	4.109
	LKS bij	0	0	0	0	0	0	0	0
	Overige baten	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ontvangen rente	9	14	75	10	25	6	11	150
	Directe kosten	-786	-1.172	-6.354	-862	-2.130	-477	-972	-12.752
	Totaal overhead	**-523**	**-781**	**-4.232**	**-574**	**-1.418**	**-318**	**-647**	**-8.493**
	Mutatie reserves	9	14	74	10	25	6	11	148
	Totaal bedrijfsvoering	**-514**	**-767**	**-4.158**	**-564**	**-1.394**	**-312**	**-636**	**-8.345**
	Begroting 2027	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2. Gehanteerde kaders, uitgangspunten

Algemeen
De indexering is regionaal vastgesteld op 7,59%. Dit percentage wordt toegepast op de gemeentelijke bijdrage. De bijdrage voor Beschut werk stijgt door de verhoging van de taakstelling en indexatie van de kosten. Uitvoeringskosten worden verdeeld over de programma's (directe kosten) en de bedrijfsvoering (indirecte kosten/overhead).

Programma Arbeid
In de begroting wordt het budget voor de re-integratie gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds, onderdeel re-integratie. Het onderdeel voor re-integratie klassiek is in 2019 overgeheveld naar het algemene deel gemeentefonds. Over de verdeling van die middelen zijn toen aparte afspraken gemaakt. Afspraak is dat 90% van het totale bedrag door gemeenten aan WerkSaam wordt overgemaakt, de rest blijft voor de gemeenten beschikbaar als couleur locale.

Verder is de verdeling van het gemeentefonds naar gemeenten gewijzigd met ingang van 2023. Hierbij is een deel van de Integratie uitkering (IU) Participatie overgeheveld naar het algemeen deel van het gemeentefonds. Dit betreft de onderdelen nieuw Wajong en nieuw begeleiding regulier werk. De onderdelen Wsw-middelen en de begeleiding Beschut werk blijven onderdeel van de IU Participatie.
Voor de verdeling van deze middelen heeft het algemeen bestuur van WerkSaam op 8 december 2022 besloten om aan te sluiten bij hetgeen in 2019 is afgesproken over de middelen voor re-integratie klassiek. Dit betekent dat de bedragen nieuw Wajong en nieuw begeleiding regulier werk uit de septembercirculaire 2022 de basis zijn voor de doorbetaling van 90% hiervan naar WerkSaam vanaf 2023. Jaarlijks wordt hier, net als bij re-integratie klassiek, de index op toegepast die door de regietafel wordt bepaald voor gemeenschappelijke regelingen. In afwijking van re-integratie klassiek is bij de betreffende doelgroepen sprake van stijgende aantallen die begeleid moeten worden waarvoor extra middelen worden verstrekt. Dit wordt inzichtelijk gemaakt via een taakmutatie van het gemeentefonds. Deze extra middelen worden ook doorbetaald aan WerkSaam voor het bedrag dat als taakmutatie binnen het gemeentefonds wordt opgenomen. Het gaat om de taakmutaties "Overheveling IU Participatie 1" en "Overheveling IU Participatie 2". Taakmutaties worden bij iedere circulaire aangegeven voor het lopende jaar en de 5 daaropvolgende jaren.

Vanaf 2024 zijn gemeenten een extra bijdrage gaan ontvangen voor de tekorten Beschut werk. Deze bijdrage is voor 90% in de begroting verwerkt.

Voor de WSW wordt het budget gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds, onderdeel Wsw. Het subsidieresultaat op de Wsw is onderdeel van het bedrijfsresultaat en wordt verrekend in de gemeentelijke bijdrage. Voor de Wsw-lasten is de loonsom opgenomen van de Wsw-medewerkers die naar verwachting in dienst zijn.

De toegevoegde waarde is het saldo van de verwachte omzet van de leer-werkbedrijven min de direct daaraan te relateren kosten. De toegevoegde waarde wordt in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage.

De kosten van Beschut werk worden geraamd op basis van het gemiddeld aantal te verwachten plekken. Dit is de loonsom gecorrigeerd voor loonkostensubsidie en ontvangen ziekengeld. De kosten worden gedekt door een vaste bijdrage van deelnemende gemeenten en de vanaf 2024 door het Rijk extra beschikbaar gestelde middelen. Het saldo is onderdeel van het bedrijfsresultaat en wordt verrekend in de gemeentelijke bijdrage.

Programma Inkomensregelingen
Het budget voor de BUIG is gebaseerd op de laatst gepubliceerde voorlopige budgetten: de voorlopige budgetten 2026 (publicatie oktober 2025). De baten in de vorm van terugontvangsten zijn geraamd op basis van het stelsel van baten en lasten. Het zijn de gemiddelden van de afgelopen drie jaar.

De uitkeringslast is gebaseerd op in de raming van de voorlopig gepubliceerde landelijke trends. De loonkostensubsidie kent een stijgende lijn als gevolg van meer Beschut werkers en overige cliënten die met LKS aan de slag gaan. De stijgende trend is verwerkt in de cijfers.

De Rijksbijdrage voor de loonkostensubsidie wordt vanaf 2022 gebaseerd op de gerealiseerde aantallen cliënten die hier gebruik van maken.

De Bbz lasten en baten levensonderhoud worden geraamd op basis van ervaringscijfers van vorige jaren. Het saldo is onderdeel van de BUIG.

Kapitaalverstrekkingen Bbz en onderzoekskosten worden op basis van de realisatie van vorige jaren geraamd in de begroting. De aflossingen op verstrekte Tozo leningen kennen een aflopende lijn, er worden geen nieuwe leningen verstrekt.

Voor- of nadelen op de BUIG/Bbz zijn voor eigen rekening van de deelnemende gemeenten.

Programma Plustaken
Ramingen op de plustaken zijn gebaseerd op de realisatie in 2025 of de werkelijk verstrekte opdracht. De inburgeringstaken zijn opgenomen op basis van de dienstverleningsovereenkomst die daarvoor in 2024 is vastgesteld. De indexering is gebaseerd op de loonvoet sector overheid zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2025. Voor 2027 is die bepaald op 5,1%.

Bijlage 3. KPI's 2027 Definities en bronbestanden

Het aantal cliënten in de uitkering is 20% lager dan de landelijke benchmark		
	Definities	
	Cliënt	Inwoners van Westfriesland die via WerkSaam een algemene bijstandsuitkering ontvangen.
	Bron	
	Benchmark Divosa	Volume algemene bijstand (aantal) per 10.000 van de bevolking 18-68 jaar
Het aandeel duurzame uitstroom is minimaal gelijk aan de landelijke benchmark		
	Definities	
	Duurzame uitstroom	Uitstroom uit de uitkering voor een periode van minimaal 6 maanden.
	Bron	
	Benchmark Divosa	Gemiddeld percentage herinstroom binnen 6 maanden (trend)
Het aandeel medewerkers met een voorziening loonkostensubsidie is minimaal gelijk aan de landelijke benchmark		
	Definities	
	Medewerkers	Alle medewerkers in dienst van WerkSaam West-Friesland (incl. gedetacheerden) die beschikken over een voorziening loonkostensubsidie (LKS) op grond van de Participatiwet
	Bron	
	Benchmark Divosa	% personen met een voorziening loonkostensubsidie
De cliënttevredenheid is minimaal een 7,5		
	Definities	
	Cliënttevredenheid	Geeft aan in hoeverre een cliënt tevreden is over de dienstverlening van WerkSaam. Cliënttevredenheid wordt gemeten via cliënttevredenheidsonderzoek.
	Bron	
	Eigen registratie	Cliënttevredenheidsonderzoek
Het aandeel cliënten met arbeidsvermogen dat een stap hoger maakt op de participatieladder, of aantoonbare ontwikkeling heeft doorgemaakt, wordt nader bepaald bij de VJN 2027 op basis van ervaringscijfers uit 2026		
	Definities	
	Clïent	Alle personen die een traject volgen of begeleiding krijgen bij WerkSaam West-Friesland, met als doel participatie, ontwikkeling of bemiddeling naar werk.
	Arbeidsvermogen	Alle cliënten in de caseload die vallen onder de treden T2 (niet zijnde 60+ cliënten), T3, T4, T5, T6a en T6c van de participatieladder
	Aantoonbare ontwikkeling	Geregistreerde positieve ontwikkelingen in Isamenleving
	Stap hoger	Een beweging van T2 richting T6, ook uitstroom naar werk of scholing tellen mee.
	Participatieladder	Meetsysteem met treden T1 (zorg) t/m T6c
	Bron	
	Isamenleving	Registratie van aantoonbare ontwikkeling vanuit leefgebieden
	Civision	Registratie van de trede op de participatieladder

Bijlage 4. Lijst van afkortingen en begrippen

Budget	Budget waarbinnen we moeten werken
BUIG	Gebundelde Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
B.V.	Besloten Vennootschap
BW	Beschut werk
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
EMU-saldo	Financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld
Extra taak	Intensivering van bestaande taak, collectief door de gemeenten aangevraagd
Fte	Fulltime equivalent
GR	Gemeenschappelijke regeling
HR	Human Resource
IOAW	Inkomensvoorziening voor Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
KPI	Kept Promise Indicator
LKS bij	LKS-bij banen
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
Plustaak	Nieuwe taak die verbonden is aan ons werkveld
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid
Se	Standaard eenheden
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SW	Sociale werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo	Wet open overheid
Wsw	Wet sociale werkvoorziening